

5 TURISTANLÄGGNINGAR OCH DERAS ANSPRÅK

Sälen och Sälenfjällen ligger i Malung-Sälens kommun och omfattar Transtrandsfjällen väster om Västerdalälven fram mot norska gränsen. Sälen är Nordens största turistområde med cirka 2 miljoner gästnätter per år och en omsättning på cirka 2 miljarder kronor.

I Sälen finns anläggningarna Lindvallen, Högfjället, Tandådalen, Hundfjället, Stöten, Kläppen och Näsfjället. Nedan redovisas nuläget för de olika anläggningarna vad gäller antalet bäddar, liftar och pister, serviceutbud m.m samt de olika anläggningarnas anspråk på utveckling i form av utbyggnad av nya bäddar, liftar och pister m.m. En redovisning sker även av anspråk från övriga intressenter inom Sälenfjällen.

Utbud i Sälen 2004:

ca 1000 årssysselsatta
ca 1500 säsongsanst.
ca 155 km pister,
ca 230 km skidspår
ca 150 km rödade leder
ca 80 restauranger,
caféer och nattklubbar
ca 50 taxibilar
ca 13 matvarubutiker,
ett systembolag
3 fjällkyrkor
läkarstation, tandläkare,
Apotek, förskola,
fritids, grundskola 0-6,
högskola etc.

5.1 Turistanläggningarnas generella anspråk

Turistverksamheten ska utvecklas så att den svarar mot marknadens krav och efterfrågan. Utvecklingen ska samtidigt ske på ett miljömässigt uthålligt riktigt sätt. För att ekonomiskt klara denna förnyelse och anpassning krävs en fortsatt expansion av verksamheten.

Utökad logikapacitet – Utbyggnaden och marknadsanpassningen av logikapaciteten är en av nyckelfrågorna för den fortsatta utvecklingen i Sälenområdet. I nuläget är utnyttjandegraden av logikapaciteten hög under huvuddelen av vintersäsongen. Det gäller därför både att öka kapaciteten samt att kunna erbjuda boende som svarar mot nya trender och krav från marknaden. Vid en fem procents volymökning per år, behövs ett utbyggnadsbehov på ca 1500-2000 bäddar per år. Den övervägande delen av de nya bäddarna behöver byggas i centralt belägna områden nära liftar och serviceanläggningar.

Förbättrade internt transporter – Inom Sälenområdet är det väsentligt med fortsatt utbyggnaden av sammanhängande liftsystem och andra transportsystem mellan anläggningarna som minskar behovet av bilresor inom området samt underlättar för besökare som kommer till Sälen med kollektiva färdmedel.

Ökad sommarturism bidrar till åretrunsysställning – Sommarturismen bör öka väsentligt i Sälenområdet. Detta generera fler helårsarbeten. Aktiviteter som fiske, vandring, kanoting, golf, kulturevenemang etc är grunden för sommarturismen. Utvecklingen av sommarturismen måste ske i samspel mellan dalgången och fjället och mellan aktivitetsföretagen och de stora logi-anläggningarna.

Framförhållning i planfrågor – Det är väsentligt att säkra och planera områden för en utbyggnad av ytterligare bäddar i området, inte minst i liftnära lägen. Vidare är det viktigt att planmässigt möjliggöra byggandet av kompletterande nya pist- och liftsystem i området. Turismnäringen måste för sin långsiktiga utveckling tillförsäkras expansionsmöjligheter.

Långsiktig lösning för räddningstjänsten – En väl fungerande räddningstjänst är viktig och nödvändig för turismen i Sälen.

5.2 Lindvallen-Säl fjällstorget

Nuläge

Anläggningen i Lindvallen med samlingspunkterna Snötorget och Gustavtorget ägs av Skistar AB. Anläggningarna vid Säl fjällstorget, Sälenstugan m fl ägs av privata aktörer.

Inom Lindvallen-Säl fjället finns bäddar fördelat på boendeformerna stugor, hotell och camping. Idag finns ca 10 500 bäddar inom området (A10 och A11).

Lindvallens skidsystem omfattar även Sälenstugans skidområde. I Lindvallens skidsystem finns ett 30-tal liftar med tillhörande pister. Högsta fallhöjd är 303 meter och längsta pist 2,5 km. I Lindvallen finns flera barnområden, varav ett som är Nordens största barn- och nybörjarområde. För längdskidåkning finns preparerade spår i Lindvallen: 3, 4 och 6 km. Vid Sälenstugan/-Gubbmyren finns preparerade spår: 2, 3, 5, 7 och 10 km.

Lindvallens skidsystem är sammanflätat med Högfjällets skidsystem via transportliftar. En transport som tar ca 20 minuter. De två systemen bildar tillsammans Lindvallen-Högfjällets skidområde. Liftkapacitet cirka 42 000 pers/tim.

Inom Lindvallen-Säl fjället finns sportbutik, skiduthyrning, skidskola, matvaruaffär, kiosker, frisör, massör/naprapat, läkare, bankomat, bensinstation, värmestugor, barnstuga samt ett 15-tal caféer, restauranger och nattklubbar.

Anspråk

Skistar har framfört önskemål om att på sikt exploatera ett större sammanhängande område mellan den nya östra tillfarten till Lindvallen (Expressvägen) och Hemfjällsvägen (område Ny2 i översiktsplan för Lindvallen Södra) samt ytterligare mark öster därom. Området bedöms rymma högst 5 000 bäddar fullt utbyggt. Området var tidigare aktuellt för en utbyggnad av gondollift mellan Sälen by och fjället. En sådan utbyggnad bedöms av Skistar inte längre vara aktuell. Däremot behöver mark reserveras för utbyggnad av Västerdalsbanan till området, även med möjlighet till framtida förlängning till Norge. Ett utrymme för järnvägsstation med tillhörande anläggningar (resacentrum) behöver tillgodoseas inom eller i omedelbar anslutning till den kommande bebyggelsestrukturen. Inom området finns en tjärdal som utgör fornlämning.

Skistar har också önskemål om en utbyggnad av skidområde och bostäder söder om Lindvallen längs Hemfjällets östsluttning. Konflikter och motstående intressen utgörs främst av naturvärden. Naturvärdena bedöms enligt länsstyrelsen vara av sådan art att skydd genom naturreservat kan bli aktuellt.

Skistar har önskemål om att få utveckla en handelsetablering söder om Fjällvägen och öster om bensinstationen. Tillfart till området är tänkt att ske via rondellen på Hemfjällsvägen som idag bl a utgör tillfart till bensinstationen. Järnvägsreservatet kan utgöra en komplikation vid etableringen av ett större handelsområde.

Skistar har planer på att exploatera ett område söder om lift 303 med ca 750 bäddar i stugbyform eller eventuellt med annan typ av tät exploatering. Området söder om lift 303 innehåller naturvärden.

Skistar har även ytterligare planer på att anlägga ca 500 bäddar i stugbyform väster om Timmerbyn/Lindvallen Top.

Skistar anlägger fn en upplevelsearena - Experium, på ca 4000 m² byggnadsarea och 11 000 bruttoarea vid Snöcenter för diverse sportaktiviteter etc. Färdigställande förväntas ske i slutet av 2009.

Skistar har önskemål om att anlägga en ny camping söder om stugbyn Söderåsen öst.

Under 2008 har planläggningar påbörjats för ett nytt område med ca 20 tomter för friliggande fritidshus sydväst om Isvägen i Fjällhemsområdet, och för en omdaning av entrén till området vid Gustavsbacken med bl a ett bilfritt skidtorg.

Skistar har ytterligare planer på att vid Gustavtorget i Lindvallen flytta den befintliga stugbyn Bruna byn (ca 300 bäddar) och på platsen istället anlägga ett nytt hotell/Skilodge på ca 1000 bäddar.

Anläggningar och företag vid Sälkfjällstorget har under de senaste åren intensifierat arbetet med att förbättra och förstärka närmiljön vid torget, bl a har nya byggrätter tillskapats. Arbetet med förstärkning av torgets attraktivitet förväntas fortsätta.

Skistar har önskemål om att uppföra en toppstuga på Sälkfället ovanför Sälkfjällstorget.

Det har funnits tidigare planer på att möjliggöra en sammankoppling mellan fritidsbebyggelse norr om Köarån och Sälkfällets anläggningar. Vägförbindelsen är teoretiskt möjlig att anlägga eftersom en vägtunnel finns under riksvägen. Projektet bedöms dock inte längre vara aktuellt eftersom ingen intressent bedöms vara beredd att bekosta vägförbindelsen.

Området kring Sälkfjällstorget (Sälsättern) har problem med vattenförsörjningen.

5.3 Högfjället-Högfjällscenter

Nuläge

Högfjället, dvs Högfjällshotellet med tillhörande liftanläggningar, ägs av Skistar, medan det i övrigt finns ett antal privata markägare. Inom området vid Högfjällshotellet och Högfjällscenter finns bäddar fördelat på boendeformerna hotell och stugor. Idag finns cirka 2800 befintliga bäddar inom området (A14).

På Storfjället finns cirka 15 liftar med tillhörande pister. Högsta fallhöjd är 180 meter och längsta pist 1,1 km. För längdskidåkning finns preparerade spår vid Högfjällshotellet: 2 och 4 km.

Högfjällets skidsystem är sammanflätat med Lindvallens skidsystem via transportliftrar, en transport som tar ca 20 minuter. De två systemen bildar tillsammans Lindvallen-Högfjällets skidområde. Liftkapacitet cirka 42 000 pers/tim.

Inom Högfjället-Högfjällscenter finns sportshop, skiduthyrning, skidskola, matvaruaffär, kiosk, biograf, galleri, frisör, bad och SPA, samt ett 10-tal caféer, restauranger och nattklubbar.

Inom området finns utpekade höga naturvärden.

Anspråk

Skistar har planer på en utbyggnad på en befintlig p-yta i direkt anslutning till Högfjällshotellet med p-däck under mark och med butiker, caféer och restauranger i bottenvåningen på vilka bostäder föreslås uppföras. Utbyggnaden omfattar ca 600 bäddar. Planer finns också på en ny livsmedelsbutik i direkt anslutning.

Inom område omedelbart väster om Högfjällsbyarna finns också önskemål om utbyggnad av fritidshus/stugby med ett 25-tal tomter motsvarande ca 150-200 bäddar.

Skistar har behov av att kunna fortsätta att expandera och utveckla sitt liftsystem mellan Lindvallen och Tandådalen för att åstadkomma ett sammanhängande skidområde med en liftsammankoppling mellan Lindvallen och Högfjällshotellet och vidare till Tandådalen/Hundfjället. Området omfattar området söder om Fjällvägen (Storfjället, Högfjället och Östra Kalven) från Lindvallens toppstuga på Säl fjället i öster till Pulsen i Tandådalen i väster.

Önskemål finns om att anlägga två nya liftar mellan Lindvallen och Högfjällshotellet och sex nya liftar mellan Högfjällshotellet och Pulsen i Tandådalen. Önskemål finns också om att anlägga nya pister för transporter mellan de olika liftområdena. Ett förslag till en fördjupad översiktsplan för ovanstående utvecklingstankar upprättades redan under 1998, men arbetet har efter det att förslaget gjordes till föremål för samråd legat vilande beroende på bl a naturmiljökonflikter och markägarfrågor. Arbetet med den vilande fördjupade översiktsplanen bör kunna återupptas, dock måste ny kunskap och förändrade förutsättningar inarbetas och miljöbedömning göras enligt 6 kap miljöbalken. Inom området finns bitvis höga naturvärden.

VA-situationen på Högfjället är idag väl ordnad, med bl a nytt avlopp.

Det finns behov av fler parkeringsplatser för dagturisterna samt ett passagebehov för skotertrafiken inom Högfjällsområdet.

5.4 Tandådalen-Hundfjället

Nuläge

Anläggningarna Tandådalen och Hundfjället ägs av Skistar AB. Inom anläggningarna finns även några andra aktörer bl a Tandådalens Fjällhotell och husvagnscampingen Caravan Club. Inom Tandådalen-Hundfjället finns bäddar fördelat på boendeformerna stugor, hotell och camping. Idag finns cirka 8500 bäddar inom området (A16, område för gällande översiktsplan).

I Tandådalen finns ett 20-tal liftar med tillhörande pister. Högsta fallhöjd är 225 meter och längsta pist 1,8 km. För längdskidåkning finns preparerade spår i Tandådalen: 2,7, 3 och 10,2 km. Tandådalens skidsystem är sammanflätat med Hundfjällets skidsystem via transportliftar. En transport som tar ca 15 minuter. De två systemen bildar tillsammans Tandådalen–Hundfjällets skidområde. Liftkapacitet 35 600 pers/tim.

I Hundfjället finns ett 20-tal liftar med tillhörande pister. Högsta fallhöjd är 240 meter och längsta pist 2,1 km. För längdskidåkning finns preparerade spår i Hundfjället: 2,5 och 10,2 km.

Tandådalen Östra (Pulsen) ligger idag perifert öster om Tandådalen. Läget blir dock mer betydelsefullt om Tandådalen kopplas till Högfjällshotellet via en eventuell förbindelselift österut som då kommer att utgå från Östra Tandådalen.

I Tandådalen och Hundfjället finns skishop, skiduthyrning, skidskola, skidverkstad, köpcentrum, matvaruaffär, bensinstation, spelbutik, kiosk, bankomat, läkarmottagning, värmestuga, barnstuga samt ett 15-tal caféer, restauranger och nattklubbar.

Anspråk

En fördjupad översiktsplan finns antagen för Tandådalen-Hundfjället (2002). Översiktsplanen visar hur bebyggelse, liftar, rekreationsanläggningar m m bör disponeras. Denna översiktsplan innebär att fritidsboendet ökar kraftigt inom Tandådalen-Hundfjället. Fullt genomförd innebär planen att bäddkapaciteten ökar till totalt cirka 13 300 bäddar.

Skistar har efter den fördjupade översiktsplanens antagande framfört önskemål om att få detaljplanelägga vid Tandådalen Östra utan att ny översiktsplan först upprättas. Även markägaren till Transtrand 1:8 inom del av utredningsområdet U3 och vidare i ett område utanför den fördjupade översiktsplanen

sydost om Pulsen, Bergvik Skog AB, har framfört exploateringsönskemål. I gällande översiktsplans rekommendationer för Tandådalen Östra (Pulsen, Cc3 och U3) sägs att ...”Mindre utbyggnader som kompletterar befintlig verksamhet kan göras utan att ny översiktsplan behöver tas fram. Ny detaljplan fordras dock. Större framtida utbyggnader i eller i anslutning till området kräver ställningstagande i ny översiktsplan”.

SkiStar har även framfört önskemål om uppförande av fjärrvärmeanläggning mellan Tandådalen/Hundfjället i anslutning till befintligt serviceområde (Fjällgaraget).

En del trafikproblem finns i området framför allt vid Tandådalens centrum. Vid högtrafik kan trafikstockningar uppstå i korsningen med Fjällvägen. Korsningen är en fyrvägs-korsning med relativt stor trafik även tvärs över Fjällvägen och bör snarast byggas om till en cirkulationsplats. Vägverket har i december 2007 låtit upprätta en förstudie avseende en sådan lösning. Även fyrvägs-korsningen vid Hundfjället centrum kan med tanke på förväntad trafikökning och behov av framkomlighet behöva byggas om.

I området finns även vissa problem med skoterledsdragnings förbi bebyggda områden.

Genom den nya överföringsledningen till Säljällsömrådets ledningsnät avlastas Tandådalens reningsverk från avloppsvatten som kommer från bebyggelse inom Tandådalen och norr om Fjällvägen. Kapacitet finns därmed att ansluta tillkommande bäddar som redovisats i den fördjupade översiktsplanen.

5.5 Stöten

Nuläge

Huvuddelen av anläggningen i Stöten ägs av Norlandia Hotels and Resorts. Verksamheten i Stöten drivs av företagen Stöten Fastighet AB och Stöten i Sälen AB. Liljefjäll AB exploaterar mark för fritisbebyggelse. Idag finns cirka 4700 bäddar i området (A18) fördelat på boendeformerna stugor, hotell och camping.

I Stöten finns (2008) 18 st liftar med tillhörande pister. Högsta fallhöjd är 370 meter och längsta pist 2,6 km. För längdskidåkning finns preparerade spår inom Stöten: 3, 5 och 7 km. Liftkapacitet cirka 18 000 pers/tim.

I Stöten finns skidbod, skidskola, matvaruaffär, kiosk, spa och bad, bowling samt 11 restauranger/barer.

Anspråk

En fördjupad översiktsplan finns antagen för Stöten som redovisar hur bebyggelse, liftar, rekreationsanläggningar m m bör disponeras.

Recipientkapaciteten i Görälven utgör en begränsande faktor för fortsatt planering. Reningsverket, som ägs och drivs av Stöten i Sälen AB, har tillstånd för 7000 pe vilket också utgör ungefärlig utbyggnadsram i gällande fördjupad översiktsplan. Ett nytt tillstånd för verksamheten har erhållits som medger en belastning på 11 600 bäddar. Utbyggnaden av Stötens avloppsreningsverk avses påbörjas under 2008.

Stöten har önskemål om att kommunen övertar huvudmannaskapet för reningsverket.

Liljefjäll AB har planer på att inom "Kullen- och Backen"-området (Fs4, del av Ht1 och HtH1 i gällande fördjupad översiktsplan) uppföra fritidslägenheter på gemensamma kvarter, en hotelltomt, en tomt för handel/hotelländamål samt en tomt för centrumändamål. Totalt omfattar utbyggnadsområdena ca 1 000 bäddar. Detaljplanen har antagits våren 2007.

Liljefjäll AB har även önskemål om att exploatera ett reservområde (Fe2) inom den gällande fördjupade översiktsplanen i nordöstra delen av Stöten med fritidslägenheter motsvarande ca 800 bäddar. Önskemål finns även om att anlägga en ny lift som kopplar samman området med backsystemet, för att området, som ligger utanför den centrala delen av anläggningen, ska bli intressant att exploatera. En sådan lift innebär intrång i område av riksintresse för naturvården och Natura 2000-område samt föreslaget naturreservat.

Stöten har planer på att inom ”Mitt i Pisten”-området (HtH1) väster om Stöten centrum uppföra ett 50-tal lägenheter på gemensamma tomter. Totalt omfattar detaljplanen ca 400 bäddar. Detaljplanen har antagits våren 2007.

Idag finns en camping, Stöten Ranch, norr om Stöten centrum (C1). Stöten har planer på att avveckla campingen och istället uppföra fritidslägenheter med ca 600 bäddar. En camping ligger även nordväst om älven (C2).

Vidare har Stöten planer på att flytta eller riva lyorna vid Stöten Stugby och ersätta dessa med större moderna fritidshus motsvarande befintligt bäddantal, 328 bäddar.

Stöten har också framfört önskemål om kompletterande utbyggnader av centrumanläggningen, med bl a restaurang- och konferenslokaler och ca 150 nya bäddar.

Stöten har ytterligare önskemål om att förtäta redan ianspråktagen mark med ytterligare bebyggelse. Tänkt utökning till 10 – 12000 bäddar föreslås ske i huvudsak genom förtätning i befintlig struktur samt genom att utnyttja tidigare reservområde FE2.

Under 2008 pågår anläggandet av en 18-håls golfbana inom område R3 i gällande fördjupad översiktsplan.

Bensinstationen bör med hänsyn till störningarna från skotertrafiken flyttas från de centrala delarna, särskilt när exploateringar sker inom områdena Fs4-HtH1 enligt den fördjupade översiktsplanen.

Stöten har önskemål om att få uppföra toppstuga uppe på Granfjällsstöten.

Stöten även önskemål om att på sikt bygga ut ett 10-tal liftar med nedfarter. En av dessa liftar/nedfarter ligger utmed Granfjällsstötens sydvästs lutning inom riksintresse för naturvården och Natura 2000-område samt utanför gällande fördjupad översiktsplan.

Service- och ankomstapparat önskas på sikt flyttas till Hs1.

Skotertrafik med befintlig dragning av skoterled uppfattas störande av anläggningen eftersom den går över fjällen och igenom centrala Stöten. Utöver bullerstörningen anses närheten till skidpister vara ett säkerhetsproblem. Det har tidigare funnits en skoterled öster om planområdet i nord-sydlig riktning. Stöten anser att en sådan dragning förefaller vara bättre.

Stötenanläggningen har genom Stöten Fastighets AB i samband med översiktsplanens utställelse under hösten 2009 framfört ytterligare önskemål utöver ovanstående bl.a. utökat boende i Stötens Stugby (+ cirka 270 bäddar), nytt boende söder och väster om Stötens Stugby, nytt boende i anslutning till Stöten Mitt och nytt tätt boende med handel och service öster om Stötens centrum (+ 1 500 bäddar). Volym som nämns är utveckling av cirka 100 000 m² bruttoarea och 6 000 nya bäddar.

Av Stöten Fastighets AB framförda önskemål får förutsättas prövas i samband med upprättande och handläggning av en ny fördjupad översiktsplan.

5.6 Kläppen

Nuläge

Kläppen vid Horrmundberget i Västerdalälvens dalgång ägs av Kläppen Ski Resort AB. I Kläppen finns bäddar fördelat på boendeformerna stugor och camping. Idag finns cirka 4600 befintliga bäddar inom området (A4).

Vid Kläppen finns cirka 15 liftar med tillhörande pister. Högsta fallhöjd är 315 meter och längsta pist 3 km. För längdskidåkning finns fyra preparerade spår med en total spårlängd på 36 km.

I Kläppen finns skidshop/skiduthyrning, skidskola, matvaruaffär, massör, barnstuga, samt 4 caféer och restauranger samt After Ski.

Anspråk

För området Gusjöbyn-Kläppen finns en antagen fördjupad översiktsplan (områdesplan) som visar markdispositionen i stort och anger ett uppskattat antal befintliga och föreslagna bäddar till 4 660 bäddar. För Kläppen har anläggningen själv via konsult låtit upprätta en s k *Masterplan* över nuvarande och framtida Kläppen-anläggningen. Den totala omfattningen av den redovisade visionen i *Masterplanen* skulle innebära en ytterligare ökning med 10 000 bäddar. Markbehovet för expansion finns i huvudsak rakt i sydlig riktning om befintlig anläggning. I området finns rödlistade arter medan toppen är mindre rik på naturvärden.

Masterplanen är ingen juridisk plan som direkt kan ligga till grund för vidare planläggning. Detaljplaneläggning måste föregås av att fördjupad översiktsplan tas fram.

För att utnyttja områdets potential vill man utveckla områdets attraktivitet under den ”gröna perioden” bl a genom anläggande av en 18-håls golfbana.

Kapaciteten hos Kläppens avloppsreningsverk är begränsad och överskrids eventuellt vid utbyggnad av redan idag planlagda bäddar, vilket medför att verket kan behöva byggas ut. Reningsverket har sannolikt teknisk potential för att kunna byggas ut så att det kan hantera ökade volymer.

En detaljplan håller på att tas fram vid Kläppens nedre och övre dalstation. I anslutning till Kläppentorget föreslås bl a utökad handel- och centrumverksamhet, nytt hotell m.m. Hänsyn behöver tas till ett reservat för eventuell framtida järnvägssträckning (industrispår till Fiskarheden).

I direkt anslutning till Tranantorget föreslås ny centrumbebyggelse ”ski lodge” med hotell, lägenheter, butiker, restauranger, pub, caféer, after ski, SPA etc samt garage i källarvåningen. Den befintliga bebyggelsen vid Tranantorget avses på sikt att rivras eller flyttas och ersättas med den nya ski-lodgen. Söder

om Tranantorget föreslås också nya fritidsbostäder/hotellägenheter. Två nya förbindelseliftar ingår också i förslaget.

Den nya detaljplanen medför sammantaget ett tillskott på ca 1200 bäddar i området utöver de 4660 befintliga och föreslagna bäddar som finns redovisade i den fördjupade översiktsplanen.

Kläppen Campings expansionsbehov bedöms vara begränsat till en eventuell tillbyggnad av affären.

Kläppen har också framfört ytterligare önskemål om uppförande av liftar och parkeringar inom Kläppenanläggningen, ett aktivitetshus i två plan på totalt 6000 m² uppfört i tre etapper på fastigheten Gusjön 4:65 och del av Gusjön 6:107 samt utveckling av detaljhandel/bensinstation väster om riksväg 71, mittemot bolagets reception.

En förtätning önskas vid Horrmundberget med 30-50 tomter. Inom samma område har företaget Teknikbacken AB inkommit med en mer konkretiserad framställan om att få planlägga för ca 40 tomter.

Vidare önskar Kläppen en förtätning vid Mitt i Pisten, 25 parhustomter med 8-14 bäddar i varje halva.

En eventuell förlängning av Västerdalsbanan från Malung till Sälen kommer att passera strax söder om anläggningen. Utrymme för järnvägsdragning samt station behöver reserveras vid planläggning.

5.7 Näsfjället

Nuläge

Anläggningen Näsfjället ägs av Nya Näsfjället. Näsfjället har stugboende samt camping med cirka 50 uppställningsplatser. Idag finns cirka 50 befintliga bäddar. I anslutning till Näsfjället finns också detaljplanelagda områden för stugbyar och tomter för friliggande hus, samt ett närliggande tomtområde vid Lekåsen.

På Näsfjället finns en lift med tillhörande pister. Högsta fallhöjd är 200 meter och längsta pist nästan 2 km. För längdskidåkning finns preparerade spår: 2,5, 5 och 7,5km.

Inom anläggningen finns skiduthyrning, skidskola, värmestuga, minilivs samt restaurang och café.

Anspråk

I enlighet med gällande detaljplan i anslutning till Näsfjället har under 2006 iordningställts ett 40-tal tomter för utbyggnad.

Enskilda intressenter finns för en långsiktig utveckling av Näsfjället. Enligt denna översiktsplan redovisas en möjlighet att vid behov utöka befintligt tomtområde om 83 tomter med ytterligare ca 100 tomter i norr efter detaljplaneläggning, samt en möjlighet att sydost om centrum planlägga för ca 100 lägenheter i stugby efter detaljplaneläggning. Vidare redovisas att det är möjligt att kompletterande liftutbyggnad ska kunna ske på Näsfjällets östsluttning.

5.8 Övriga turistanläggningar

Även om turismens omfattning inte kan jämföras med Sälenfjällen bör en utveckling kunna ske även inom övriga delar av kommunen. Sälenfjällen spelar indirekt en stor roll i sammanhanget genom de sekundäreffekter som uppstår.

Det finns förutsättningar att av egen kraft utveckla turistsatsningar i Malung och Lima. Stora sjö- och skogsområden, med bl a möjligheter till fiske, kanotning och bärplockning, fåbodar, kulturliv, hantverk, snösäker terräng är tillgångar som är utvecklingsbara.

I kommunen erbjuds ortsbor och turister ett antal återkommande aktiviteter bl a Malungs marknad, Skinnarspelet, Dansbandsveckan, Västerdalsveckan, Vasaloppet, Diggilo för att nämna några.

Kommunen anser att en utveckling av turismen även utanför Sälenfjällen är en mycket angelägen uppgift mot bakgrund av de positiva sysselsättnings-effekter som därmed kan skapas.

Tillskotten av turistbäddar i form av hotell och stugbyar utanför Sälenfjällen beräknas dock bli förhållandevis måttliga, uppskattningsvis i storleksordningen 500-1000 bäddar (exklusive ev. utbyggnad vid Faxfjället) under en 10-års-period. Härutöver kan privata fritidshus tillkomma.

Under 2007 har byggts ett nytt hotell i Malung.

Byråsen

Anläggningen Byråsen ligger cirka 3 km väster om Malung.

På Byråsen finns två liftar med tillhörande pister. I direkt anslutning till anläggningen finns ett långt elljusspår på 30 km, som har anknytning till flera byar. Inom anläggningen finns skiduthyrning och serveringen Byråsstugan.

Anspråk

Önskemål finns om att uppföra uthyrningsstugor i vattennära lägen inom någon mils omkrets från Byråsstugan.

Faxfjället

Det lilla fjällområde som ligger mellan Sälenfjällen och Fulufjället kallas för Skarsåsfjällen och i området ingår de fyra lågfjällen Faxfjället, Skarsåsfjället, Mellanfjället och Näsfjället.

Inom fastigheten Transtrand Kronopark 1:144 har norska intressenter uttryckt önskemål om exploatering med turistanläggningar för utveckling av Faxfjället nordväst om Stöten. Området ligger 3 km från norska gränsen. Planerna benämns Stöten – Destination Faxfjället och består bl a av skidliftar och nedfarter, ca 3000 bäddar i stugboende och ca 600 bäddar i centrumboende samt centrumområde med service, aktiviteter och parkeringsplatser etc. Målsättningen är att utveckla ett fritidsområde för både vinter- och sommarturism. För närmare beskrivning av projektet finns ett av intressenterna särskilt sammanställt material ”Stöten – destination Faxfjället”.

En föreslagen liftutbyggnad i områdets nordvästra del utgör en konstaterad konflikt eftersom den är redovisad inom Skarsåsfjällens naturreservat.

Avloppsaspekten utgör en begränsande faktor för en utveckling av Faxfjället. Intressenterna uppger att man står öppna för resonemang om hur VA-frågan ska lösas. Intressenterna har redovisat fyra principförslag för lokalt omhändertagande av avloppsvattnet.

5.9 Andra aktörer

Anspråk norr om Kläppen

Direkt norr om Kläppens anläggning och öster om rv 71 ligger fastigheten Gusjön 7:1. Önskemål finns om att exploatera fastigheten med tomter för friliggande fritidshus. Dessa avses, enligt Kläppen, i första hand tillställas året-runtpersonal och i andra hand utnyttjas som fritidsbebyggelse. Gemensamhetsbyggnad för säsongspersonal kan också behövas. Området består av skogsterräng. Området uppskattas preliminärt kunna rymma maximalt ca 40-50 tomter. Området genomkorsas dock av tre bäckar. En naturinventering behöver därför tas fram för att bedöma omfattning och lämplighet av en exploatering. Vidare måste redovisas att vatten och avlopp kan tillgodose. Endast anslutning till reningsverk är tänkbart. Kapaciteten hos Kläppens avloppsreningsverk är begränsad och överskrids eventuellt vid utbyggnad av redan idag planlagda bäddar, vilket medför att verket kan behöva byggas ut.

Anspråk mellan gamla och nya Fjällvägen

Norr om Fjällvägen ligger ett område som sträcker sig mellan Storfällbäcken väster om Sälens by och upp mot Östfjällsvägen vid Lindvallen. Området utgörs till större delen av ett obebyggt skogsområde. I områdets östra del finns dock en bergtäkt och i de västra delarna ligger ett reningsverk och en återvinningsanläggning. Genom området löper den gamla Fjällvägen som idag enbart används för att nå befintlig bergtäkt och delar av återvinningsanläggningen.

Kommunen har önskemål att inom området skapa mark för upplagsytor eller industrihotell. Området är strategiskt beläget och behovet av sådana ytor är stort, men få lämpliga platser finns inom fjällområdet. Bergtäkten i området kan på sikt, efter avslutad täktverksamhet, även iordningställas och användas som mark för verksamheter. Den gamla Fjällvägen kan användas för angöring till framtida verksamheter. Området föreslås knytas till Nya Fjällvägen i områdets sydöstra del, i höjd med Expressvägen som löper mot Lindvallen. Korsningen bedöms kunna utformas som cirkulationsplats.

Anspråk vid Lindvallen-Sälfjällstorget

Nordväst om den nya rondellen (Rv 71) vid Lindvallen ligger fastigheten Västra Sälen 7:186. Önskemål finns om att exploatera området för handelsändamål på grund av det strategiska läget. De delar som avses bebyggas ligger huvudsakligen på fast mark och med hänsyn tagen till skyddsavstånd från riksvägen (30 meter) samt för den luftburna elledningen (kommer att läggas i kabel). Infart till området avses ske från vägen mot Gubbmyren och således ej från riksvägen. I första hand önskas handel bedriva inom området, dock ej handel med livsmedel.

Anspråk norr om Dammkölen

Norr om Dammkölen ligger fastigheten Digernäs 5:5. Önskemål finns om att exploatera fastigheten med tomter för friliggande fritidshus. Även ägaren till grannfastigheten i söder och väster, Digernäs 1:45 (Bergvik Skog AB) har anmält sådant intresse. Området består av skogsterräng som omges av myrmarksområden. Det är beläget inom område av riksintresse för friluftsliv.

En naturinventering har gjorts av Henrik Liliedahl för Digernäs 5:5 och angränsande skiften i norr och söder. Martebäcken är i de västra delarna klassad som nyckelbiotop. Resterande del av bäcken i området håller höga naturvärden. Skälen är gammal ganska orörd skiktad granskog med hög luftfuktighet plus bäckens effekt som innebär goda förutsättningar för en krävande flora och fauna. Ett område söder om bäcken består av mycket gammal granskog som

klassas som nyckelbiotop. Ytorna bör därför undantas från exploatering. Fyra stycken riktigt gamla tallar har också punktinventerats inom fastigheten. I övrigt finns enligt naturvärdesinventeringen inget som hindrar en exploatering. Tillfartsväg måste minst till vissa delar dras över myrmark. Stor omsorg bör läggas på lämpligaste placering. Om väg måste dras över bäcken bör stor trumma läggas som inte innebär vandringshinder för vattenfauna.

Området uppskattas preliminärt kunna rymma ca 30-40 tomter förutsatt att även de närmaste grannskiftena norr och söder om Digernäs 5:5 inkluderas. En kartering av djup till fastmark över de delar som kan komma att bebyggas behöver även göras innan exakt tomtantal kan läggas fast.

Den västra delen av fastigheten Digernäs 1:45 inrymmer hängmyrar, gammal skog och skidspår vilket innebär konflikter med Bergvik Skog AB:s exploateringsintresse.

Vid Digernäs 5:5

Anspråk norr om Gubbmyren

Ca 1,5 km norr om Gubbmysområdet och strax sydost om Östfjällets fåbod ligger fastigheten Digernäs 3:2 som ägs av Transtrands Besparingskog. Önskemål finns om att exploatera fastigheten med högst 10 tomter för fritidshus.

Anspråk vid Högfjället

Sydost om Högfjällshotellet har ägaren till Västra Sälen 3:3 önskemål om utbyggnad med ca 100 tomter för liftnära boende med utbredning i östvästlig riktning. Inom området finns dock höga naturvärden.

Norr om Fjällvägen och i höjd med Högfjällshotellet ligger fastigheten Västra Sälen 5:203. Önskemål finns om att exploatera den västra delen av fastigheten med ett 30-tal tomter för friliggande fritidshus. Tillfart kan ordnas i väster vid området Gruvens fåbod.

Fastigheten är belägen inom område av riksintresse för friluftsliv och inom område utpekat som ekologiskt särskilt känsligt. Fastigheten ligger också nära det för rörligt friluftsliv värdefulla området på ömse sidor om Kungsleden.

En naturinventering har tagits fram för Västra Sälen 5:203 av Henrik Liljedahl. I inventeringen noterades att ravinerna i området är av geologiskt intresse och en yta i områdets nordvästra del har höga värden i form av trädkontinuitet samt stora mängder av bl a violettgrå tagellav som både är rödlistad samt utgör en signalart. Särskilt gamla tallar har också punktinventerats inom fastigheten. Ingenstans återfanns dock sådana värden att en exploatering omöjliggörs. Om områden med naturvärden undantas vid tomtlokalisering finns inga hinder för en exploatering av området.

Norr om Bindvidestigen i Östra Färdkällan har Bergvik Skog AB önskemål om att på fastigheten Transtrand 1:8 tillskapa 10-12 nya fritidstomter. Området är glest bevuxet beroende på läget nära kalfjället. En annan aspekt som gör exploatering mindre lämplig är att kommunalt avlopp saknas vilket innebär att tank/infiltrationslösning eller annan enskild lösning krävs, samtidigt som att i detta fall en vattentäkt finns i det omedelbara grannskapet.

Vy från V Sälen 5:203

Anspråk i Tandådalen

Kommunen är stor markägare i Tandådalen norr om Fjällvägen och mot bakgrund av den betydande efterfrågan på tomter i nära anslutning till fjällanläggningarna planerar kommunen att detaljplanelägga delar av området för ny fritidsbebyggelse. Det sammanlagda bebyggelsetillskottet bedöms uppgå till cirka 200 tomter motsvarande cirka 2500 bäddar och ytterligare cirka 800 – 900 bäddar i stugbyar och hotell.

En naturinventering har tagits fram av Henrik Liliedahl för de områden som kommunen avser att detaljplanelägga. I inventeringen noterades en nyckelbiotop öster om Orrliden invid Tandån, ett värdefullt naturområde norr om Fjällsåsen invid Tandån samt flera små ravinsänkor av geologiskt intresse. Om områden med naturvärden undantas vid tomtlokalisering finns inga hinder för en exploatering av området.

En skoterled löper centralt genom området längs Tandån och vidare öster om Bäver-, Björn- och Grävlingstigen i området Orrliden. Skoterledens läge kommer i konflikt med ett av de föreslagna utbyggnadsområdena, område 7 Lägerdalsbyn. Skoterleden föreslås därför ges ett östligare läge.

Myrflodammens samfällighetsförening har under samrådet framfört önskemål om att inom fastigheten Mornäs 16:2 väster om Myrflodammsvägen planlägga för ett nytt tomtområde för fritidsbebyggelse. På anslutande fastighet Rörbäcksnäs 20:74 (markägare kommunen) önskar även kommunen detaljplanelägga delar av området för ny fritidsbebyggelse. Området bedöms preliminärt kunna rymma totalt ca 50 tomter varav ca 30 på samfällighetsföreningens mark.

Ägaren till äventyrsföretaget Peakpoints som ligger öster om Caravan Club, norr om Fjällvägen i Tandådalen, har under samrådet framfört önskemål om att utveckla sin nuvarande verksamhet (hundspannsturer, vildmarksaktiviteter) med en vildmarksanläggning inrymmande kennelanläggning, receptionsbyggnad, vildmarkscafé/souvenirbutik och träkåta för ca 50 personer för gruppaktiviteter och föredrag mm.

Anspråk vid Hundfjället

Vid Joängets Fjällgård inom Rörbäcksnäs 41:1, väster om Hundfjällets centrum, finns idag en gällande detaljplan som medger ca 200 bäddar. Önskemål har framförts om utbyggnad med ytterligare ca 200 bäddar. Kommunen bedömer dock att så många bäddar inte kan rymmas inom området eftersom området närmast Hundfjällsbäcken måste undantas från exploatering, hänsyn måste tas till gällande byggnadsfritt avstånd från rv 71:s vägområde (30 meter), utrymme åtgår för markförläggning av befintliga kraftledningar etc. Området uppskattas kunna rymma ca 300 bäddar, dvs 100 bäddar mer än vad som redovisas i gällande fördjupad översiktsplan för Tandådalen-Hundfjället. Detaljplaneläggning sker under 2008.

Anspråk i Stöten

Inom fastigheten Kronparken 1:143 ligger två befintliga fritidshus. Önskemål finns om att kunna avstycka ytterligare 5 tomter inom fastigheten med tomter för friliggande fritidshus. Den gällande fördjupade översiktsplanen anger att området ska användas för områdesservice etc (Hs).

Anspråk mellan Stöten och Näsfjället

Ägaren till fastigheten Storagen 7:9, belägen mellan Skarsåsens fäbod och Näsfjället, har under våren 2008 framfört önskemål om att få planlägga för ca 65 fritidstomter.